

Izhaja ob 4 zjutraj.
Stane mesečno 20.— Din
za inozemstvo 30.—
neobvezno
Oglasi po tarifu.
Uredništvo:
Miklošičeva cesta št. 16/1
Telefon št. 72.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo prosveto in politiko

Upravišтво:
Ljubljana, Prešernova
ul. št. 54. Telef. št. 96.
Podružnici:
Maribor, Barvarska ul. 1.
Celje, Aleksandrova c.
Račun pri pošti, čekov.
zavodu št. 11.842.

Krvavi dan v Trbovljah

Komunisti napadli z revolverji in bombami orjunaški sprevod. — Trije odlični Orjunaši, Šlajpah, Žnidaršič in Boltavzar mrtvi, več ranjenih. — Mrtvi tudi trije komunisti in en nedolžen gledalec.

Trbovlje, 1. junija.
Za danes dopoldne je bila napovedan slavnost razviti prapora trboveljske Orjune, ki se je v kratkem času obstanka izredno lepo razvila. Danes šteje že več sto članov in je zato trn v peti vsem nasprotnikom jugoslovenske misli, zlasti pa komunistom, ki so postajali v zadnjem času vsled svoje zveze s klerikalci in zaščite na vladi vedno bolj predrzni. Ko so komunisti zvedeli za nameravano orjunaško slavnost, so že takoj začeli govoriti, da se slavnost v komunističnih Trbovljah ne bo vršila in da jo bodo za vsako ceno preprečili. Imeli so med tednom več tajnih sestankov, ki so se jih udeleževali tudi odpotniki iz Ljubljane. Konec tedna je bil tukaj tudi dr. Lemež sam. Za danes dopoldne so sklicali komunisti protestni shod, ki je potekel brez incidentov. Prišli so nanj v večjem številu tudi komunisti iz Zagorja in Hrastnika. Po shodu so se na videz mirno razšli in se razkropili po vsem revirju.
Na orjunaško slavnost so prišli nacionalisti iz vse Slovenije in četa 50 mož iz Zagreba, na čelu jim oblastni čelnik Berislav Andjelinič. Zagrebčani in Orjunaši iz Posavja ter iz bivše Štajerske so se pripeljali z vlakom ob pol 9. Par minut za njimi so prišli Ljubljanci in udeleženci iz ostale Kranjske. Po kratkem pozdravu predsednika domače Orjune, se je formal pred kolodvorom veličasten sprevod, ki je krenil nato proti Trbovljam. Otvorila je godba Dravske divizije, nakar so sledili praporščaki z zastavami, skupno okrog 20, nato pa oblastni odbor za Slovenijo z zagrebškim odposlancem Andjeliničem. V tej skupini so bili med drugimi tudi oblastni predsednik inž. Ferdo Kranjec, oblastni čelnik Stanko Žnidaršič, njegov namestnik Zarko Boltavzar in prvi tajnik oblastnega odbora France Šlajpah. Njim sta sledili najprej dve močni četi Orjunašev v kroju, zagrebška četa z lastno zastavo, nato pa dolga vrsta Orjunašev in Orjunašic v civilnih oblekah. Skupno je bilo v sprevodu okrog tisoč ljudi. Ob cesti so stale pogoste skupine ljudi, ki so nacionaliste iskreno pozdravljale. Z mnogih hiš so jih obmetavali tudi s cvetjem. Nikjer ni bilo opaziti kakšnega sovraštva in zdelo se je, da so se komunisti vendar izpametovali in da ne bodo izzivali spopadov.
Tako je dospel sprevod med prepevanjem narodnih in nacionalističnih pesmi, med sviranjem godbe in med vedno se ponavljajočimi ovacijami občinstva do Delavskega doma. Tam je bila zbrana večja skupina ljudi, večinoma moških, vendar pa tudi nekaj žensk vmes. Imeli so razne rdeče znake, tako da se je dalo sklepati, da so komunisti. Vendar pa so bili popolnoma mirni in niso kazali nikakih sovražnih namenov. Molče so opazovali začetek spreveda. Ko pa je odšla mimo njih

godba, ki je baš začela svirati, in jo prišel na mesto oblastni odbor z zastavami, se je naenkrat začelo divje kričanje »piuj Orjuna«, »Abzug«, »doli Orjuna« itd. Istočasno sta planila dva komunisti proti skupini praporščakov in hotela iztrgati dve najbližji zastavi. V tem hipu so počili iz srede komunistične gruč zaporedoma trije revolverski strel. Oblastni čelnik STANKO ŽNIDARŠIČ, ki je bil priskočil ogroženemu praporščaku na pomoč, se je zgrudil smrtno zadet na tla in bil v hipu mrtev. Trenutek kasneje se je zgrudil smrtno zadet tudi njegov namestnik ZARKO BOLTAVZAR. V gneči, ki je nastala, sta se naenkrat zaslišala dva silna poka. »Bomba, bomba!« Ljudje so se razmaknili in se deloma pometali na tla. Temu se je zahvaliti, da katastrofa ni zahtevala še več smrtnih žrtev. Žal pa je bilo kljub temu nekaj Orjunašev več ali manj ranjenih.
Komunisti so streljali ves ta čas neprestano iz revolverjev. V trebuh zadet je padel na tla FRANCE ŠLAJPAH. Orjunaši so se med tem postavili v bran in začeli odgovarjati z revolverskimi streli. Nastala je prava krvava bitka, ki je trajala sicer samo pike dve minuti, ki pa je zahtevala strahotne žrtve. Na novo je bilo ranjenih par Orjunašev, med komunisti pa so poplačali trije svojo zaslepljenost z življenjem, do čim jih je bilo več deloma težko, deloma lahko ranjenih. V tem je prispela na boljše žandarmeriji, ki je bila korakala za sprevedom, in obkolila hišo, v kateri in pred katero so bili zbrani komunisti.
Orjunaši so pobrali svoje tovariše in jih prenesli v sosedno hišo. Žnidaršič je bil že mrtev, Boltavzar in Šlajpah pa sta še živele in bila pri zavesti. Vendar se je Boltavzaru poznalo, da bo vsak hip podlegel. S komaj slišnim glasom je še prosil, da mu prinese vode in orjunaško zastavo. Vode ni mogel več piti, svojo ljubljeno nacionalistično zastavo pa je krčevito pograbil, jo pritisnil na usta in ... izdihnil.
France Šlajpah je imel silne bolečine v trebuhu, ki jih je pa z nadčloveško močjo zatajeval. Prosil je ponovno, naj ga čimprej spravijo v Ljubljano, ker v Trbovljah noče umreti. Ustregli so njegovi želji in ga odnesli na kolodvor, da bi ga z opoldanskim vlakom odpeljali v Ljubljano. Na kolodvoru pa mu je naenkrat postalo slabo. S polemajočim glasom je še zaprosil: »Skrbite za moje deca.« In podlegel je tudi on zločinski krogli. Njegovo truplo so položili v neko sobo postaje, kamor so kasneje prinesli tudi Žnidaršiča in Boltavzarja, nekaj ranjenecv pa so odpeljali z vlakom v Ljubljano in druge takoj nato z nasprotnim vlakom v Celje. Lažje ranjene so obdržali v trboveljski bolnici, deloma pa jih obvezane pustili

domov.
Spopad pred Delavskim konzumom je zahteval še sedmo žrtev in to nekega neudeležene steklarja, ki je prišel slučajno tja in si hotel ogledati sprevod. Neka stara ženica, ki je brskala nekaj po bližnji nji, je bila od komunistične krogle težko ranjena.
Po katastrofi so se komunisti razpršili, Orjunaši pa so se vnovič strnili v sprevod in nadaljevali svojo pot v Trbovlje. Tam se je po programu, seveda pa pod silno težkim in žalostnim vtisom katastrofalnega dogodka, izvršila svečanost razviti prapora. Mirno in tiho se je nato sprevod vrnil.
Komunisti so se bili med tem docela porazgubili. V konzumu je žandarmerija aretirala 18 ljudi, skoro same komunistične rudarje iz Trbovelj in Zagorja. Pri večini od njih so našli revolverje. Tekom popoldneva je žandarmerija, ki je dobila ojačenje z odredom vojaštva iz Celja, preiskala še več sumljivih hiš in našla tudi tam precej raznega orožja.
Vsled komunističnega zločina razburjeno občinstvo je navalilo na delavski konzum in ga deloma demoliralo. Zgradba je začela pri tem goreti, vendar pa so bili gasilci takoj na mestu in so požar pogasili, predno se je mogel razširiti.
Popoldne je prispel v Trbovlje veliki župan g. Šporn iz Ljubljane, iz Celja pa komisar g. dr. Farčnik in novo imenovani poglavar sreza Laško g. dr. Senekovič. Vendar pa tekom popoldneva in tekom večera ni prišlo do novih spopadov. Iz Laškega je prišla tudi sodna komisija, ki je pregledala žrtve in kraj komunističnega zločina. Vedno bolj pa se tudi kaže, da je bil napad skrbno pripravljen in da vodijo njega niti v Ljubljano.
ODHOD IZ TRBOVELJ.
Del Orjunašev se je bil odpeljal že s opoldanskimi vlakmi, večina pa šele z večernimi. Z vlakom ob pol 6. se je hotela odpeljati proti Ljubljani ljubljanska Orjuna. Ni pa hotelo odpotovati brez svojih mrtvih bratov. Prišlo je vsled tega do pretresljivih dogodkov, ker žandarmerija prvotno ni hotela pustiti, da vzamejo s seboj trupla umorjenecv. Vlakovodja je dal že signal za odhod, v tem pa so se pometali Orjunaši na tračnice pred lokomotivo, drugi pa znova rotli žandarmerijo in sodno komisijo naj jim vendar izroče nesrečne žrtve. Naposled je sodnik pristal na to zahtevo in nacionalisti so z vso pieteto prenesli žrtve, mrtve in ranjene v službeni voz. Med »slava«-klici zbranega občinstva in Orjunašev, ki so se odpeljali šele kasneje proti Zagrebu in Mariboru, je odpihal vlak s svojim žalostnim tovorom proti Ljubljani.

Ljubljana, 1. junija.
Velike ideje zahtevajo žrtve, da se potem tem trdnješe vzdržijo. Jugoslovenska narodna ideja si je danes vzela troje plemenitih žrtev: naš predragi Stanko Žnidaršič, naš vrli France Šlajpah in naš mladi brat Zarko Boltavzar so danes iznenada padli za domovino.
Ko so topovi na solunski fronti končali svoje veliko delo, je začel notranji boj za dovršitev našega naroda. In po stoletjih krvavih junakov so začeli za to misel umirati borci za notranjo dozorlost naroda. Za domovino je umrl naš Milorad Drašković, danes pa vpišemo Slovenci v črno obrobilo, obenem pa zlato knjigo naših nacionalnih borcev tri mlade moške, polne optimizma, sposobnosti, junaštva in vztrajnosti, da z vsemi svojimi silami dvignejo zapeljani narod k onim idealom, brez katerih narodna država napredovati in tudi obstojati ne more.
Zlasti tragična je junaška smrt Stanka Žnidaršiča, ki mu je ožja domovina začasno zasuznjena. Mora jo je zapustiti, ker so mu rekli, da je škoda, da mu življenje vzamejo tuje. Godilo se mu je, da ga je umoril — Slovenec. Slovenec? Da Slovenec, a zastupljen po zločinskih idejah brezdomovinstva in prekucaštva. Oče odpusti jim, saj ne vedo, kaj delajo!
Ne more se pa odpušiti onim, ki so to slovo orodje zavedli v zločin proti Domovini. Njim, ki zapeljujejo ljudstvo v bojo proti Očetjavi, bi bilo bolje privezati mlinski kamen okoli vratu ...
Daleč smo prišli! Naša mladina, vnetja za državo, ne sme več javno izražati svojih čustev, ne da bi se pojavila tolpa zločincev, da jih ubija. Kar se je dogodilo danes v Trbovljah nacionalni mladini, se jutri lahko zgodi v Sloveniji vsakomur, ki je vdan domovini. Državna oblast niti za običajno varnost državljanov ni dovolj skrbela, kaj šele da bi ukronila vočigled komunističnim pripravam za oborožen nastop kaj izjemnega.
Dogodki v Trbovljah pomenjajo krah dosedanje polovičarske politike naših lokalnih državnih oblasti, ki menda menijo, da je treba hudodelce, prekučnike in morilce bolj ščititi, kakor pa državo in njej zvesto udane državljanke. Ako vemo, da imamo v Ljubljani za velikega župana moža, ki si ni na jasnem, ali je radikali, ali klerikal, ali komunist, potem vemo, da politika, ki jo on dela, ne more biti drugačna, kakor polovičarska. Polovičarstvo pa, kakor vidimo, rodi vedno bolj gnile sadove.
Ali naj še naprej mirno gledamo in dopuščamo, da nam najbolj sinovi ginejo, ker se na odločilnih mestih ne ve, kaj se hoče? Tako ne more in sme več naprej!
Kar se je danes zgodilo v Trbovljah, tega ne sme naš narod nikdar več dopustiti in tudi se pozabiti! Sveži grobovi, ki danes stoji, nas kličejo na odboj, in naša revolucija ne pade pred

Izjava „Orjune“
URADNO POROČILO OBLASTNEGA ODBORA ORJUNE ZA SLOVENIJO
o razbojniškem napadu komunistov na orjunaške manifestante v Trbovljah, dne 1. junija 1924.
V nedeljo dne 1. junija je bila napovedana slavnost razviti prapora Orjune v Trbovljah.
Člani Orjune Slovenije so se pripeljali v Trbovlje z vlakom ob 6-30 in ob 9-15 dopoldne. S prvim vlakom je prispela samo četa-izvidnica, broječa 24 mož, glavna skupina udeležencev pa je prispela z naslednjim vlakom. Mariborski in zagrebški gostje so se pripeljali posebej nekoliko pozneje.
Po prihodu vseh vlakov z udeleženci slavnosti so se ti razporedili za pobod s postaje v trg Trbovlje v sledečem redu:
Na čelu spreveda je stopala godba dravske divizije pod vodstvom kapelnika g. dr. Cerina, za godbo so sledili praporščaki z osmerimi prapori, nato reprezentanca izvršilnega in upravnega oblastnega odbora, zastopana po štirih članih tega odbora, za reprezentanco so se razvrstile čete v kroju, tem pa je sledilo ostalo članstvo.
Sprevod je krenil okoli 10. proti trgu v najlepšem redu, med igranjem godbe in prepevanjem orjunaških koračnic. Po celi poti je ljudstvo oduševljeno pozdravljalo sprevod, vzdikalo državi, kralju in Orjuni ter obisalo sprevod s cvetjem.
Ko je povorka došla do Lok, se je opazila pred delavskim konzumom gruča kakih 150 ljudi. Ta gruča se je zadržala popolnoma mirno, dokler ni odšla mimo godbe. Ko pa so se pokakali orjunaški prapori in reprezentanca Orjune, vidna po znakih funkcij in odlikovanj, so se iz te tolpe začeli kričati: »Doli Orjuna, piuj Orjuna in podobno. Oblastni čelnik brat Stanko Žnidaršič je takoj ukazal četam: Mirno! V tem pa je že iz gruč same počilo nekoliko strelcev in kakih 20 ljudi je planilo s krikom nad praporščake.
Oblastni čelnik Žnidaršič je sam potekel napadalcem nasproti, toda v teku se je zgrudil smrtno zadet. Vsem hipu je tudi padla iz hiše prva ročna granata, ki je ranila nekoliko Orjunašev, ostali, ki so granato pravočasno opazili, so se za trenutek razbegli, nato pa je vsled zelo ozkega prostora pred delavskim konzumom nastala precejšnja gneča, ki je nudila strelcem iz hiše in z nasprotnega brega dober cilj. Streljanje je trajalo kakih deset minut. Pri tej priliki sta bila smrtno zadeta 1. tajnik oblastnega odbora brat France Šlajpah in zamenik oblastnega čelnika glavar Orjune v Šiški brat Zarko Boltavzar. Orjunaške čete so nato, povzročile spopade na bregu in jih spodbilo iz hiše.

Po tem kratkem boju se je sprevod nadaljeval in se je razvilo vršilo popolnoma v redu. Povratek na postajo se je izvršil brez incidentov. Udeleženci razviti so se vrnili v Ljubljano ob 18-20, s seboj so pripeljali tri ubite tovariše; 4 ranjenci so bili oddani v bolnico v Ljubljani, trije pa v Celje tekom popoldneva.
Napadalec je poginilo pet, število ranjenecv pa se še ni dalo ugotoviti. Med ubitimi sta tudi neka ženska in šestletno dete, ki sta slučajno zašla pod gosti ogenj svinčenk iz delavskega konzuma.
Oblastni odbor Orjune za Slovenijo je po zaslišanju udeležencev spreveda ugotovil sledeče:
Naši člani niso niti najmanj slutili, da se pripravlja nanje napad iz dobro premišljene zasede; nič hudega sluteč je začel sprevod v križni ogenj iz hiše in nasprotnega brega.
Gruča, ki je stala pri delavskem konzumu, je previdno pustila godbo naprej, otvorila pa ogenj proti članom Oblastnega odbora, na katere je bil očitno naperjen ves napad.
Obenem je gruča navalila na praporščake in jim hotela s silo iztrgati prapore. Trije prapori so okrvavljeni in prestreljeni, vendar so se praporščaki sami ubranili, ker jim vsled ozkega prostora ni mogel nihče na pomoč. Trije praporščaki so ranjeni.
Na prvo izzivanje od strani komunistov je pokojni brat Žnidaršič velel četam pozor, v tem pa so že padali streli z leve in desne na sprevod.
Vse tri naše žrtve so ubite po streljih iz pušk ali revolverjev, nekateri udeleženci spreveda pa so bili ranjeni po drobcih granat, ki so padle iz konzuma in iz brivnice, ki se nahaja v isti hiši.
Zločin, ki je našo organizacijo stal tri najboljše moči, je bil tedaj dobro pripravljen in podrobno premišljen.
To krvoprelitje je plod hujškanja proti državi in narodu, ki ga zlasti zadnji čas neovirano širijo z vednostjo odgovornih oblasti komunistični in drugi protidržavni agitatorji potem tiska in na javnih shodih.
Napad na jugoslovenske nacionaliste je bil napad ne na Orjuno, ampak na idejo jugoslovanskega nacionalizma, narodnega in državnega edinstva in na vse ono, kar hoče in more to ujediničenje uresničiti.
Bil je krvav opomin odgovornim činiteljem na vladi, da je skrajni čas, naj stori svojo dolžnost napram narodu in državi.
Obžalujemo naše najboljše, ki so žrtvovali svoje najdražje na oltar našega nacionalizma, obžalujemo pa tudi žrtve, ki so, zapeljane po notranjih sovražnikih naše države, dvignile orožje na naše tovariše, plačale pa krivdo svojih zapeljivcev z lastnim življenjem.

OBLASTNI ODBOR ORJUNE ZA SLOVENIJO

Vtis v Ljubljani

V Ljubljani smo zvedeli kmalu popoldne o strahotnem umoru, ki so ga zagrešili komunisti v Trbovljah nad Orjunaši. Ko je »Jutro« razširilo poročilo s plakati po mestu, se je občinstva polastilo nepopisno razburjenje. Širile so se tudi najrazličnejše vesti, ki jih pa ni bilo mogoče kontrolirati. Tako se je n. pr. govorilo, da je mrtev tudi predsednik inž. Kranjec, oz. kasneje, da je težko ranjen. Tako se je glasila tudi naša vest, ki smo jo dobili popoldne iz Trbovelj. K sreči so se izkazale vse te vesti za neresnične in je inž. Kranjec živ in nepoškodovan.

SPREVED ŽRTEV.

Zvečer ob pol 7. se je zbrala na kolodvoru velika množica narodnega občinstva, ker je pričakovala, da se vrnejo s tem vlakom Orjunaši iz Trbovelj. In vrnil so se. Vrnili s svojimi pretresljivim spremstvom, s svojimi umorjenimi brati. Nepopisen je bil prizor, ko so izložili z vagona najprej ranjence, nato pa mrtve nacionalistične borce. Menda med stoterimi navzočimi ni bilo nobenega, ki ne bi imel rosnih oči, ko se je spoštljivo odkril pred trupli žrtev, zaviti v orjunaške zastave. Ranjence so odpeljali z rešilnimi vozovi v bolnico, mrtve pa naložili na nosilnice. Dvignili so jih na svoje rame uniformirani Orjunaši in razvil se je spreved, kakršnega pač v Ljubljani še ni bilo. Najprej pet zastav, vse že ovite s črnim florum, za njimi Štajpah, Žnidaršič in Boltavzar na ramah svojih bratov, odeti z ljubljenskimi orjunaškimi zastavami in na njih skromno v naglici nabrano cvetje. Sledila jim je četa Orjunašev v kroju in nato do 500 glav broječa množica občinstva, ki je odkrita in globoko ganjena spremljala narodne žrtve v mrtvašnico k Sv. Krištofu. Mirno in resno je stopala vsa ta množica, nihče ni govoril in slišal si samo rezek odmev usmerjenih korakov. Vsi so stali pod vtisom strašnega zločina nahujskanih in zaslepljenih komunistov.

S pokopališča se je vrnila povorka v mesto, kjer se je razšla pred prostori oblastnega odbora v Frančiškanski ulici. Zvečer je prišlo v mesto do ponovnih demonstracij proti komunistom. Na magistratu so na zahtevo Orjunašev izobesili črno zastavo. Skupina ljudi se je podala v stanovanje dr. Lemeža, da ga vpraša kaj meni on o trboveljski tragediji. Gledališki predstavi in običajni koncerti v gostilnah in kavarnah so bili odpovedani. V ostalem je noč potekla mirno. Hiša, v kateri stanuje dr. Lemež, komunistični dom na Turjaškem trgu in drugi komunistični lokali, so policijsko zastraženi. Za varstvo komunistov zna oblast bolj skrbeti, kakor je znala za varnost naših nacionalnih idealistov....

Protektorji slovenskih komunistov

Potem, ko so bili komunisti z »Obznanom« razbiti in razgnani, je nekaj časa izgledalo, da se je država za vedno otesla teh zmešanih prekucuhov. Pod vodstvom dr. Lemeža pa se je organizacija komunistov še vedno nadaljevala, četudi od sedaj naprej bolj prikrito. Preko Dunaja so slovenski komunisti v stalni zvezi z Moskoviti ter od njih prejeli velike vsote denarja, katerega so sicer voditelji večinoma porazdelili med seboj, vendar pa ga nekaj porabili tudi za organizacijo in časopisje.

Pod pokrajinskim namestnikom Ivanom Hribarjem, nesrečnega spomina, se je začela komunistična svojat zopet krepkeje pojavljati, saj je pa g. Hribar postal naravnost protektor komunistov. V Trbovljah in drugih rudarskih revirjih, kjer je doma masa komunističnih pristašev, je Hribar forsiral komuniste in z uradno oblastjo pritiskal na one, ki so bili kompetentni, odločati pri sprejemanju delavstva. Pod Hribarjem so dobili komunisti nazaj tudi tako zvani »Železničarski dom« na Turjaškem trgu, katerega so izpremenili v dom komunistov, kjer se je vsak dan in vse noči zbiralo vse, ker je kovalo prevratne načrte. Hribarju se je celo posrečilo nafilati radikalsko stranko v Beogradu, da bodo komunisti pri skupščinskih volitvah šli

v boj za radikalsko stranko. Da bi dosegel tim večji efekt je izposloval za Trbovlje več stotisoč Din državnih kreditov, namenjenih za komuniste. Da bi izgledala državna politika napram komunistom kar najbolj prijazna, je Hribar pridobil za slovenske radikale tudi bivšega komunističnega poslanca Korena iz Trbovelj. Vse to pa ni drugega prineslo kot sramoto in blamažo, zlasti, ker se je pozneje izkazalo, da je Koren kot Hribarjev občinski gerent v Trbovljah na čudne načine z denarjem manipuliral. Popoln debacle Hribarjeve komunistične politike je najbolj razviden iz izida zadnjih skupščinskih volitev, ko so n. pr. radikali v Trbovljah dobili le 36 glasov od preko 3000 skupaj oddanih glasov. Hribarjeva politika napram komunistom se je nadaljevala na ljubljanski pokrajinski upravi tudi še pozneje in tudi še potem, ko so bili od komunistov izvršeni atentati na elektrarno v Trbovljah.

Pred zadnjimi ljubljanskimi občinskimi volitvami se je pa izvršila pri komunistih velika pregrupacija v tem smislu, da se je g. Lemež izbral v dr. Koroščevi stranki novega protektorja. Da si komunisti ne zaprejo vrat v občinski svet s čisto svojo listo, so sklenili s klerikalci zvezo ter postavili za občinske volitve v Ljubljani skupaj s klerikalci in s Peričevci tako zvano listo »Delovnega ljudstva«, ki je pri volitvah tudi prodrla. Za državnozborske volitve, ki so se lansko pomlad nato vršile, pa so šli malone vsi slovenski komunisti v boj za SLS, ki je največ zaradi tega na glasovih tako narasla, da je dobila od 26 poslancev v Sloveniji ona 21.

Vlada je čisto mirno gledala etabliranje klerikalno - komunističnega režima na ljubljanskem mestnem magistratu. Za župana je bil izvoljen Perič, za katerim stoji le par socialistov, v ostalem pa je čisto tako odvisen od klerikalcev in od komunistov, da bi brez njih, ali drugih sploh ne imel v mestni hiši večine. En čas izsiljujejo Periča klerikalci, en čas komunisti, oboji pa ljubljansko občinstvo, ki vsled tega režima strašno trpi.

Neznosni davki, ki jih je uvedel klerikalno - komunistični režim, so tako krivični in neznosni, da Ljubljana komaj diha. Ker jim niso zadostovale mestne davčnine, so okupirali še Mestno hranilnico. Na mestnem magistratu je klerikalno - komunistični režim nastavl maso svojih agitatorjev, da jim ljubljanski davkoplačevalci vzdržuje organizacijo. Kake načrte in namene zasleduje magistratni režim, je najboljši dokaz to, da je bilo pri mestni elektrarni in pri vodovodu nastavljenih cela vrsta komunistov, ki so se pripravljali na izvršitev atentata na te zavode. Parkrat so za poskušnjo že uprizorili sabotažo. Za duh magistratnih uslužbencev iz novega režima je karakteristično, da je bil na magistratu aretiran mestni uslužbenec Sedej zaradi komunističnih in protidržavnih hujskarij, ki jih uganja v Trbovljah. Od občine plačan agitator za komuniste! Quod erat demonstrandum.

Odkar je prišel za velikega župana v Ljubljano klerikalni kandidat Šporn, ki je zaradi lepšega menda organiziran tudi v ljubljanski NRS, je komunistom začel greben še bolj rasti. Dr. Lemež in tovariši so začeli sistematično svoje rovarsko delo naravnost pod okriljem lokalnih državnih oblasti, ki so bile gluhe in slepe za vse to, kar se je godilo v ljubljanski mestni hiši in zunaj nje. Današnji dan je pokazal kam vede taka državna politika in dokazal, da komunisti nimajo svoje organizacije pri nas izvedene le v teoriji, marveč da so tudi krepko oboroženi z orožjem in z municijo.

Tako stvar pa ne more več iti naprej. Za prevratne elemente je bila vedno na razpolago zaščita države, pod koje okriljem so se napasli v Ljubljani in izven nje. Vsi, ki jim je na srečo red in zakonitost, morajo v skupno fronto, da se enkrat za vselej iztrebijo vsa gnezda, ki goje nasilje in sovraštvo proti državi.

DELAVSTVO IN TRBOVELJSKA NESREČA.

Bila bi velika pogreška misliti, da delavstvo odobrava zahrbtni napad proti Orjunašem, ki se je včeraj izvršil v Trbovljah. Med Orjunaši je mnogo delavcev, ki jim nihče najmanj

pa lastni tovariši ne smejo braniti, da pokažejo svoje prepričanje, da je tudi za delavca dobro, če je naša država močnejša. Ze uvideva delavstvo, da je tako klerikalcem kakor komunistom samo orodje. Kadar je šlo slabo, beže Lemeži in Koreni v inozemstvo. Kadar je treba iti v zapor, pošiljajo druge naprej. Tako tudi danes. Delavstvo zahteva, da se udari hujšakače ne pa nedolžne žrtve. Ogromno škodo so delavstvu napravili ti hujšakači. Komaj se je nekoliko pozabilo na lausko ponesrečeno stavko, že prihaja novo zlo povzročeno po ljudih, ki dobivajo podpore iz inozemstva. Tisto zalego, ki vedno greši na škodo delavstvu, treba končno iztrebiti, da zopet pride k veljavi mesto kričaštva in korupcije trezno in nesebično strokovno delo. Vse pošteno delavstvo obsoja zahrbtni napad proti Orjunašem, obžaluje pa obenem zapeljane sodruge, ki so šli v boj proti bratom, ki so proletarci kakor oni sami.

DR. LEMEŽEVE PRIPRAVE.

Z vseh strani se vprašuje po vlogi dr. Lemeža v krvavi trboveljski tragediji. Ze nekaj dni so študentje komunistične barve v Ljubljani svarili, naj dijaki - Orjunaši ne hodijo v Trbovlje, češ da se bo nekaj zgodilo. G. Lemež pa si je dal podvojiti ključne na vratih stanovanja. Gg. Zorja in Lemež so očividno nekaj »slutili«. Sploh se mnogo giblje okoli magistratnih motceev.

KLERIKALNA ZAVIJANJA.

Klerikalci seveda branijo svoje zaveznike komuniste. Saj so ti največ njihovi duševni sinovi. Zvečer so klerikalci že pridno širili vesti, da so Orjunaši prvi streljali, da so izzivali in napadli »nedolžne delavce« ter jih več pobili. Prepričani smo, da bodo klerikalci lagali, tako tudi v svojem časopisju. A to pot se jim laž ne bo posrečila. Kajti tudi nepoučeni so takoj odgovorili klerikalcem, da je kaj čudno, da bi bili ti »nedolžni gledalci« oboroženi z revolverji in bombami. Se bolj čudno pa bi bilo, da bi Orjunaši ravno v slavnostnem nastopu in ko jim igra godba na maršu, iz spreveda streljali! In da bi to bili ravno zastavonoše z razvitimi zastavami? »Nedolžni gledalci« so bili po velikem delu iz — Zagorja! Klerikalna laž ima torej v naprej nemogoče stališče. Pač pa ni treba niti podrobnosti celoga napada poznati, da se uvidi, da gre za skrbno pripravljen in drzen oborožen napad, ki mu je bil namen umoriti nekaj narodnih mladih mož in ugrabiti orjunaške zastave.

Atentat na avstrijskega kancelarja dr. Seipla

Dunaj, 1. junija. Nocoj se je pripeljal iz Dunajskega Novega mesta avstrijski državni kancelar dr. Seipel. Ko je izstopil na dunajskem južnem kolodvoru, mu je zastavil pot moški srednje starosti, ki se je bil pripeljal z istim vlakom. V hipu je potegnul revolver in ga sprožil kancelarju v prsa. Dr. Seipel se je brez glasu zgrudil na tla. Ko so okoli stoječi ljudje hoteli atentatorja prijeti, si je ta pognal z drugim strelom kroglo v glavo. Dr. Seipla so med tem dvignili in položili na bližnjo klopo. Dva zdravnik, ki sta bila slučajno med občinstvom, sta priskočila in ga preiskala. Konstatirala sta, da je šla kancelarju krogla skozi pljuča in da je rana sicer težka, toda ne smrtna. Res je prišel kancelar kmalu zopet k zavesti. Prepeljali so ga v bolnico. Zdravniki upajo, da ga ohranijo pri življenju.

Tudi atentator se ni ubil, ampak samo težko ranil. Ko se je zavedel, je trdovratno odklanjal vsako izjavo o sebi in vzroku atentata.

Na Dunaju vlada silno vznemirjenje.

Lastnik in izdajatelj Konzorcij »Jutro«.
Odgovorni urednik Fr. Brozovič.
Tisk Delniške tiskarne, d. d. v Ljubljani.